

Đi i H c Hu

Tr i ng Đ i H c Kinh T Hu

Khoa Tài Chính – Ngân Hàng

KHÓA LU N T T NGHI P Đ I H C

**Đ tài: NÂNG CAO CH T L i NG CHO VAY TIÊU DÙNG T I NGÂN
HÀNG TH i NG M i C PH N NGO i TH i NG VI T NAM CHI
NHÁNH TH A THIÊN HU**

Giáo viên h i ng d n:

TS. Hoàng Văn Liên

Sinh viên th c hi n:

Phan Ph c Boon

L p K47 Tài Chính Doanh Nghi p

Hu , tháng 5 năm 2017

TÓM TẮT ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU

Đề tài nghiên cứu chủ đề về cho vay tiêu dùng tại ngân hàng Vietcombank chi nhánh Thành Thiên Huế. Trong giai đoạn 2013-2016, mục đích của đề tài là nghiên cứu và đưa ra giải pháp phát triển chủ đề về cho vay tiêu dùng trong tương lai, nhằm tăng giá trị cho khách hàng, tối đa hóa lợi nhuận cho ngân hàng và tạo được nhu cầu giá trị cho nền kinh tế. Nhằm thể hiện mục tiêu đưa ra, đề tài nghiên cứu các nội dung sau:

- Tìm hiểu sản phẩm cho vay tiêu dùng tại ngân hàng Vietcombank-chi nhánh Thành Thiên Huế.
- Phân tích hoạt động kinh doanh, đánh giá hoạt động cho vay tiêu dùng tại ngân hàng Vietcombank-chi nhánh Thành Thiên Huế trong giai đoạn 4 năm 2013-2016.

Tổng hợp triển khai nghiên cứu và việc đánh giá tình hình quan trọng hoạt động cho vay tiêu dùng tại ngân hàng Vietcombank-chi nhánh Thành Thiên Huế trong giai đoạn 2013-2016, đề tài sẽ đưa ra những giải pháp hữu ích nhằm củng cố và phát triển hoạt động này tại chi nhánh trong tương lai.

LỜI CẢM ƠN

Trước hết em xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu nhà trường, khoa tài chính ngân hàng cùng toàn thể giảng viên trường Đại học Kinh tế đã truyền đạt cho em những kiến thức chuyên môn quý giá và hữu ích trong những năm học vừa qua.

Em xin chân thành cảm ơn trường phòng khách hàng bán lẻ, các cô chú, anh chị làm việc tại Ngân hàng thương mại cổ phần Ngoại thương Việt Nam chi nhánh Thừa Thiên Huế đã tạo điều kiện, nhiệt tình giúp đỡ em trong quá trình thực tập, đã cung cấp các tài liệu cần thiết cũng như giúp em nắm bắt được tình hình thực tế của ngân hàng.

Đặc biệt, em xin gửi lời cảm ơn chân thành đến giảng viên hướng dẫn Thầy Hoàng Văn Liêm đã tận tình dành nhiều thời gian và công sức trong việc hướng dẫn em hoàn thành khóa luận này.

Mặc dù đã có thời gian tìm hiểu và nghiên cứu, nhưng do kiến thức còn hạn chế mà thực tế hoạt động cho vay tiêu dùng quá đa dạng nên bài khóa luận của em không thể tránh khỏi những sai sót.

Kính mong quý thầy cô giáo, những người quan tâm đóng góp ý kiến để bài báo cáo của em được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Huế, tháng 5 năm 2017

Sinh viên thực tập

Phan Phước Boon

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Khóa luận tốt nghiệp này là thành quả nghiên cứu thực sự của cá nhân tôi, được thực hiện dựa trên cơ sở lý luận, kiến thức chuyên ngành, nghiên cứu khảo sát tình hình thực tiễn và số liệu đáng tin cậy khoa học của Giáo viên hướng dẫn: TS.Hoàng Văn Liêm.

Các số liệu, bảng biểu, sơ đồ và nội dung kết quả trong khóa luận là trung thực, các nhận xét, phân tích được đưa ra xuất phát từ thực tiễn và kinh nghiệm hiện có.

Một lần nữa tôi khẳng định với sự trung thực của lời cam đoan trên.

Sinh viên

Phan Phúc Boon

MỤC LỤC

PHẦN I: ĐẶT VẤN ĐỀ	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
2.1 Mục tiêu chung	2
2.2 Mục tiêu cụ thể	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Phương pháp nghiên cứu.....	2
4.1 Phương pháp định tính.....	2
4.2 Phương pháp định lượng.....	3
5. Kết cấu nội dung của đề tài	3
PHẦN II: NỘI DUNG NGHIÊN CỨU	5
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CHỨC TỬ NG CHO VAY TIÊU DÙNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI	5
1.1 Những vấn đề cơ bản về cho vay tiêu dùng.....	5
1.1.1 Khái niệm về cho vay tiêu dùng	5
1.1.2 Quá trình hình thành và phát triển của cho vay tiêu dùng.....	5
1.1.3 Đối tượng của cho vay tiêu dùng.....	6
1.1.4 Đặc điểm cho vay tiêu dùng của ngân hàng thương mại.....	7
1.1.5 Các hình thức cho vay tiêu dùng của ngân hàng thương mại.....	9
1.1.6 Vai trò của cho vay tiêu dùng	16
1.2 Các nhân tố ảnh hưởng đến chất lượng cho vay tiêu dùng.....	18
1.2.1 Các nhân tố khách quan.....	18
1.2.2 Các nhân tố chủ quan.....	19
1.3 Các chỉ tiêu đánh giá chất lượng cho vay tiêu dùng	20
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG CHO VAY TIÊU DÙNG TẠI NGÂN HÀNG VIETCOMBANK – CHI NHÁNH HUỖ TỈNH NĂM 2012-2016	26
2.1 Giới thiệu khái quát tình hình ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huỷ	26

2.1.1 Quá trình hình thành và phát triển của ngân hàng Vietcombank	26
2.1.2 Mô hình tổ chức quản lý của ngân hàng Vietcombank.....	26
2.1.3 Tình hình hoạt động của ngân hàng TMCP Ngoại thương Việt Nam Chi nhánh Huế giai đoạn 2013-2016.	30
2.2 Tình hình cho vay tiêu dùng của ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế năm 2013-2016.....	38
2.2.1 Quy trình nghiệp vụ cho vay tiêu dùng	38
2.2.2 Các sản phẩm cho vay tiêu dùng tại ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế	41
2.2.3 Quy mô và tốc độ tăng trưởng cho vay tiêu dùng	42
2.2.4 Tỷ trọng doanh số thu nợ cho vay tiêu dùng trong tổng doanh số thu nợ	44
2.2.4 Tỷ trọng nợ cho vay tiêu dùng trong tổng số nợ cho vay chung.....	47
2.2.5 Cơ cấu nợ cho vay tiêu dùng theo mục đích sử dụng.....	49
2.2.6 Cơ cấu nợ cho vay tiêu dùng có tài sản và không có tài sản đảm bảo	52
2.2.8 Cơ cấu nợ cho vay tiêu dùng theo thời gian	55
2.2.9 Thu lãi từ cho vay tiêu dùng	58
2.2.10 Tình hình nợ quá hạn trong cho vay tiêu dùng	60
2.2.11 Tỷ lệ số nợ vi phạm mục đích	64
2.3 Nhận thành công đạt được	65
2.4 Nhận hạn chế	66
2.5 Nguyên nhân dẫn đến hạn chế trên	67
CHƯƠNG 3: GIỚI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHO VAY TIÊU DÙNG TẠI NGÂN HÀNG VIETCOMBANK – CHI NHÁNH HUẾ	68
3.1 Định hướng phát triển Vietcombank – chi nhánh Huế	68
3.2 Các giải pháp nâng cao chất lượng cho vay tiêu dùng.....	69
3.2.1 Giải pháp về quy trình cho vay tiêu dùng.....	69
3.2.2 Giải pháp nâng cấp và phát triển công nghệ ngân hàng	70
3.2.3 Nghiên cứu phát triển nghiệp vụ sản phẩm cho vay tiêu dùng mới để đáp ứng nhu cầu đa dạng của khách hàng.	72
3.2.4 Nâng cao chất lượng đội ngũ nhân viên ngân hàng.....	72
3.2.5 Giải pháp đẩy mạnh việc công tác Marketing ngân hàng	74

3.2.6 Đầu tư mở rộng thêm phòng giao dịch để phát triển kênh phân phối.	76
3.2.7 Tăng cường huy động vốn để cho vay.....	76
PHẦN III.....	78
KẾT LUẬN.....	78
1. Kết luận	78
2. Hạn chế của đề tài	78
3. Hướng phát triển của đề tài	79
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	80
PHỤ LỤC.....	81

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

1. CVTD : Cho vay tiêu dùng
2. NHTM : Ngân hàng thương mại
3. TMCP : Thương mại cổ phần
4. NHNN : Ngân hàng nhà nước
5. Vietcombank : Ngân hàng Thương mại cổ phần Ngoại Thương Việt Nam.
6. BGĐ : Ban giám đốc
7. TSĐB : Tài sản đảm bảo

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, ĐỒ THỊ

STT	Tên sơ đồ, đồ thị	Trang
Sơ đồ 1.1	Cho vay tiêu dùng trực tiếp	11
Sơ đồ 1.2	Cho vay tiêu dùng gián tiếp	13
Sơ đồ 2.1	Cơ cấu tổ chức của ngân hàng VCB Huế	23
Biểu đồ 2.1	Tình hình cơ cấu nguồn nhân lực tại ngân hàng Vietcombank chi nhánh Huế năm 2016.	26
Biểu đồ 2.2	Tình hình tài sản và nguồn vốn của ngân hàng Vietcombank - chi nhánh Huế giai đoạn 2013-2016.	27
Biểu đồ 2.3	Kết quả hoạt động kinh doanh của ngân hàng Vietcombank - chi nhánh Huế giai đoạn 2013-2016.	31
Sơ đồ 2.2	Quy trình cho vay	33

DANH MỤC CÁC BIỂU BÀN

STT	Tên biểu u bản	Trang
Bảng 2.1	Kết quả huy động vốn của ngân hàng Vietcombank - chi nhánh Huế giai đoạn 2013-2016.	29
Bảng 2.2	Kết quả hoạt động tín dụng của ngân hàng Vietcombank-chi nhánh Huế giai đoạn 2013-2016.	31
Bảng 2.3	Doanh số cho vay tiêu dùng của ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế giai đoạn từ 2013-2016.	39
Bảng 2.4	Doanh số thu nợ cho vay tiêu dùng và tăng doanh số thu nợ của ngân hàng Vietcombank–Huế giai đoạn từ 2013-2016.	41
Bảng 2.5	Dư nợ cho vay tiêu dùng và tăng dư nợ chung của ngân hàng Vietcombank- chi nhánh Huế giai đoạn từ 2013-2016.	43
Bảng 2.6	Cho vay tiêu dùng theo mục đích sử dụng vốn của ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế giai đoạn từ 2013-2016.	45
Bảng 2.7	Cho vay tiêu dùng theo hình thức bảo đảm của ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế giai đoạn từ 2013-2016.	48

Bảng 2.8	Tình hình dòng tiền cho vay tiêu dùng theo thời gian của ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế giai đoạn từ 2013-2016.	51
Bảng 2.9	Thu lãi cho vay tiêu dùng của ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế giai đoạn từ 2013-2016.	54
Bảng 2.10	Tình hình nợ quá hạn và nợ xấu trong cho vay tiêu dùng của ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế giai đoạn từ 2013-2016.	56
Bảng 2.11	Phân loại các nhóm nợ trong cho vay tiêu dùng	61
Bảng 2.12	Số dòng vốn sai mục đích trong cho vay tiêu dùng	62

PHẦN I: ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Lý do chọn đề tài

Đặt nền tảng ta đang muốn tìm kiếm các cách và sẵn sàng đương đầu với những thách thức. Chúng ta đã có những thành công bước đầu tuy nhiên để hội nhập sâu và rộng thì đặt nền tảng ta nói chung, các bộ phận nói riêng cần tìm ra những chiến lược phù hợp để tồn tại và phát triển. Với cách là trung gian tài chính quan trọng bậc nhất, ngân hàng thương mại được xem là trụ cột của nền kinh tế, các ngân hàng thương mại hiện nay phải luôn hoàn thiện và phát triển các sản phẩm dịch vụ, cũng như là các hình thức huy động và cho vay, có như vậy mới cạnh tranh trong nền kinh tế hội nhập hiện nay khi mà Việt Nam đã gia nhập WTO.

Các ngân hàng hiện nay đang phát triển nhiều hình thức huy động và cho vay, đặc biệt trong khoản mục cho vay tiêu dùng, nhờ thế thị trường xã hội ngày càng phát triển, thu nhập của người dân ngày càng tăng lên, do đó nhu cầu mua sắm, sửa chữa nhà cửa... đang ngày càng tăng. Người dân không những sở hữu khoản vốn tự có của mình mà họ còn có nhu cầu vay để tài trợ cho tiêu dùng. Do đó ngày nay các ngân hàng đang dồn phát triển khoản mục này vì cho vay tiêu dùng mang lại lợi nhuận thu nhập không nhỏ cho ngân hàng.

Ngân hàng TMCP Ngoại Thương Việt Nam (Vietcombank) nói chung và ngân hàng Vietcombank - chi nhánh Huế nói riêng từ khi ra đời đã và đang cố gắng hoàn thiện khoản mục cho vay tiêu dùng. Từ khi thành lập ngân hàng Vietcombank - chi nhánh Huế ngày 2/11/1993 cho đến nay ngân hàng đã không ngừng thay đổi và phát triển các sản phẩm cho vay tiêu dùng để có thể phục vụ khách hàng tốt hơn, đáp ứng nhu cầu cho vay tiêu dùng tăng qua các năm, mang lại lợi nhuận thu nhập lớn cho ngân hàng. Tuy nhiên để đảm bảo những khoản vay này an toàn và hiệu quả thì ngân hàng Vietcombank - chi nhánh Huế cần phải nỗ lực hoàn thiện và nâng cao chất lượng cho vay tiêu dùng của mình. Đây cũng là mục tiêu dài hạn của ngân hàng Vietcombank hiện nay. Vậy để hoàn thiện và nâng cao chất lượng cho vay tiêu

dùng thì ngân hàng Vietcombank - chi nhánh Huế cần phải làm gì trong thời gian tới?

Xuất phát từ những vấn đề trên, tôi quyết định chọn nghiên cứu đề tài “Nâng cao chất lượng cho vay tiêu dùng tại Ngân hàng Vietcombank - chi nhánh Thừa Thiên Huế” để làm đề tài nghiên cứu của mình.

2. Mục tiêu nghiên cứu

2.1 Mục tiêu chung

Trên cơ sở lý luận và thực tiễn, bài viết nhằm nâng cao chất lượng và đưa ra các đề xuất để phát triển hoạt động CVTD tại ngân hàng Vietcombank – chi nhánh Huế.

2.2 Mục tiêu cụ thể

Hệ thống vào 3 mục tiêu sau:

Hệ thống hóa các vấn đề lý luận và hoạt động CVTD của các NHTM

Phân tích, đánh giá chất lượng CVTD tại ngân hàng TMCP Ngoại thương Việt Nam Chi nhánh Huế

Nghiên cứu những vấn đề gặp phải và những khó khăn trong hoạt động cho vay tiêu dùng.

Đề xuất một số kiến nghị nhằm phát triển hoạt động CVTD tại Ngân hàng TMCP Ngoại thương Việt Nam Chi nhánh Huế

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu chất lượng cho vay tiêu dùng tại ngân hàng TMCP Ngoại thương Chi nhánh Huế.

4. Phương pháp nghiên cứu

4.1 Phương pháp định tính

Trao đổi, tham khảo, phỏng vấn, thảo luận với các chuyên gia trong lĩnh vực nghiên cứu kết hợp với việc tìm và đọc các tài liệu liên quan trên sách, internet, tạp chí, báo...để nắm thông qua quá trình thực tập tại ngân hàng.

Từ việc nghiên cứu định tính, các nhân tố được thành phần trong thang đo chất lượng Cho vay tiêu dùng sẽ được điều chỉnh phù hợp với đặc thù triển khai dịch vụ.

4.2 Phương pháp định lượng

✓ Thu thập số liệu thực nghiệm

Trong khóa luận này sẽ dùng các số liệu thực nghiệm được thu thập từ các nguồn sau:

Nguồn thông tin bên trong ngân hàng: là các số liệu và tài liệu do ngân hàng cung cấp như doanh số cho vay tiêu dùng qua các năm, doanh số thu nợ, d nợ, chi phí nhân sự ngân hàng...

Nguồn thông tin bên ngoài ngân hàng: được thu thập từ các loại sách báo, tạp chí, từ các trang web liên quan về tình hình kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội...

✓ Phân tích số liệu thực nghiệm

Sau khi được ngân hàng cung cấp và thu thập từ các nguồn bên ngoài, sẽ tiến hành phân loại, hệ thống, kiểm tra sau đó sẽ dùng phương pháp tiếp cận, phương pháp so sánh để đánh giá chất lượng của cho vay tiêu dùng tại ngân hàng.

Phương pháp tiếp cận: xác định phần trăm của tổng yêu cầu chi phí được trong tổng thể các yêu cầu đang xem xét phân tích.

Phương pháp so sánh: là phương pháp xem xét một chủ tiêu phân tích bằng cách đưa ra trên việc so sánh với một chủ tiêu cơ sở (chủ tiêu gốc).

5. Kết luận nội dung của đề tài

Chương 1: TỔNG QUAN VỀ CHẤT LƯỢNG CHO VAY TIÊU DÙNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.

Chương 2: THỰC TRẠNG CHO VAY TIÊU DÙNG TẠI NGÂN HÀNG VIETCOMBANK – CHI NHÁNH HUỖ GIAI ĐOẠN TỪ 2013-2016.

Chương 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHO VAY TIÊU DÙNG TẠI NGÂN HÀNG VIETCOMBANK – CHI NHÁNH HUỖ.

PHẦN II: NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ NHÓNG VỐN ĐÓNG CHUNG VÀ CHỨC T

LÝ DO NG CHO VAY TIÊU DÙNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

1.1 Nhóm vốn đóng góp cho vay tiêu dùng

1.1.1 Khái niệm về cho vay tiêu dùng

Tiêu dùng là nhu cầu cần thiết của con người. Xuất phát từ nhu cầu của người tiêu dùng là thiêu nguồn tài trợ cho tài chính của mình, để có thể cùng với sự phát triển của nền kinh tế việc tiêu dùng của họ cũng nhiều hơn và tăng lên theo thời gian. Năm bắt được đặc tính đó, hàng loạt các dịch vụ cho vay tiêu dùng của ngân hàng đã được đưa ra đời. Nguồn gốc của cho vay tiêu dùng được bắt đầu từ các hãng bán lẻ với hình thức chủ yếu là bán trả góp. Một số hãng phải vay ngân hàng để bù đắp vốn lưu động cho sản xuất kinh doanh. Các ngân hàng cho vay tiêu dùng giúp cá nhân có thể mua được tài sản như: nhà cửa, phương tiện đi lại, phương tiện vận chuyển... giúp cuộc sống của họ hàng ngày tốt hơn. Cho vay tiêu dùng được các ngân hàng triển khai khá sớm, và cho đến nay cũng đã trở thành một ngành thành tựu nhất định về quy mô và chất lượng. Với đặc tính là sản phẩm hiện đại phù hợp với xu thế phát triển của xã hội, cho vay tiêu dùng là một trong những sản phẩm có tác động nâng cao tính cạnh tranh giữa các ngân hàng, thúc đẩy sự phát triển của ngân hàng. Như vậy cho vay tiêu dùng là gì? Để có được định nghĩa chính xác về cho vay tiêu dùng chúng ta cần biết được nội dung cho vay tiêu dùng, cơ chế cho vay, hay nói tóm lại là mục đích của cho vay tiêu dùng. Cho vay tiêu dùng được hiểu đơn giản là cho vay để đáp ứng nhu cầu tiêu dùng của cá nhân và hộ gia đình. Nội dung này đây là các khoản vay cá nhân trong xã hội.

Cho vay tiêu dùng là khoản cho vay nhằm tài trợ cho nhu cầu chi tiêu của cá nhân và hộ gia đình. Ngân hàng chuyển tiền trực tiếp cho khách hàng sử dụng theo mục đích tiêu dùng của mình khi đáp ứng đầy đủ các quy định của ngân hàng đưa ra. Các khoản vay đó là nguồn tài chính quan trọng giúp cho người tiêu dùng trang trải nhu cầu cuộc sống trước khi họ có khả năng tài chính để thanh toán.

1.1.2 Quá trình hình thành và phát triển của cho vay tiêu dùng

So với các hình thức cho vay khác thì cho vay tiêu dùng ra đời muộn hơn, nó mới chỉ xuất hiện trong những năm cuối của thế kỷ XX. Nguyên nhân là do các khoản vay tiêu dùng thường có giá trị nhỏ, chi phí cho khoản vay lãi tương đối lớn và đời sống lãi tương đối cao làm cho các ngân hàng ngại cho vay. Những sự phát triển của nền kinh tế, khi mà mức sống của dân cư được cải thiện đáng kể, nhu cầu vay tiêu dùng tăng mạnh mẽ, gắn liền với nhu cầu về hàng tiêu dùng lâu bền như nhà, xe ô tô, nhu cầu du lịch, mua sắm... Cho vay tiêu dùng trở thành một thị trường hợp duyên dĩ tìm năng đời với ngân hàng. Các ngân hàng chuyển hướng sang tập trung mở rộng thị trường cho vay tiêu dùng. Nhiều ngân hàng chuyên môn hoá hoạt động cho vay tiêu dùng bằng cách lập các phòng tín dụng tiêu dùng đặc lập. Giúp các ngân hàng tăng quy mô, giảm rủi ro và chi phí trong các khoản cho vay tiêu dùng đưa tín dụng tiêu dùng trở thành một trong những loại hình tín dụng có mức tăng trưởng cao. Cho vay tiêu dùng sẽ vẫn đóng vai trò chủ đạo trong dịch vụ ngân hàng trong những năm tới đây.

1.1.3 Đời sống của cho vay tiêu dùng

Cho vay tiêu dùng có đời sống khách hàng rất đa dạng và được chia thành nhiều nhóm khác nhau dựa trên khả năng tài chính của khách hàng.

- + Nhóm đời sống khách hàng có thu nhập thấp, với nhóm đời sống này thì nhu cầu vay tiêu dùng thường không cao, vì vay vốn nhằm cần đời sống thu nhập và chi tiêu.

- + Nhóm đời sống có thu nhập trung bình, nhu cầu vay tiêu dùng có xu hướng tăng mạnh. Đời sống này muốn vay để tiêu dùng hơn là bỏ ra một khoản tiền tiết kiệm để phòng của mình.

- + Nhóm đời sống có thu nhập cao, nhu cầu vay tiêu dùng ngày sinh nhằm làm tăng thêm khả năng thanh toán và coi nó như một khoản phí trợ linh hoạt để chi tiêu khi cần tích lũy của họ đang được đầu tư trung và dài hạn. Hay nói cách khác, các khoản vay tiêu dùng này được xem là nguồn ngân quỹ của lối nhu cầu do đầu tư

mang lại. Nhưng ngược lại thu nhập nhóm này thường xuyên cần chi tiêu trong mục đích tiêu dùng và sự tiêu tốn.

1.1.4 Đặc điểm cho vay tiêu dùng của ngân hàng thương mại

Khác với vay kinh doanh, mục đích của cho vay tiêu dùng xuất phát từ nhu cầu cá nhân, hộ gia đình, nguồn trả nợ là thu nhập cá nhân, đặc biệt với khoản vay. Vì vậy cần nắm bắt được đặc điểm đó để có những biện pháp hạn chế, phòng ngừa trong quá trình cho vay. Đặc biệt, để với cán bộ tín dụng cần nắm rõ đặc điểm cho vay tiêu dùng để xem xét quyết định mức khoản vay.

Cho vay tiêu dùng có một số đặc điểm sau đây:

+ Số lượng món vay nhiều nhưng giá trị khoản vay nhỏ: Khác với hoạt động cho vay sản xuất kinh doanh có nhu cầu vốn lớn, các khoản vay tiêu dùng thường có giá trị nhỏ. Điều này có thể giải thích là do giá trị hàng hóa dịch vụ mà khách hàng có nhu cầu là không quá đắt đỏ, hoặc khách hàng vay đã có số tích lũy vốn tự có để với giá trị tài sản lớn, họ tìm đến ngân hàng với mục đích hỗ trợ cho hoạt động tiêu dùng của họ. Tuy món vay có giá trị nhỏ nhưng số lượng lại nhiều. Đó là do xã hội phát triển, người tiêu dùng sử dụng nhiều hơn để đáp ứng nhu cầu của bản thân cũng như gia đình để tiếp đáp ứng các kế hoạch chi tiêu trên cơ sở kỳ vọng các khoản thu nhập trong tương lai. Vì vậy số lượng khách hàng đến ngân hàng vay vốn rất là nhiều, khi cần ứng dụng quy mô cho vay rất là lớn.

+ Cho vay tiêu dùng có tính rủi ro hơn cho vay sản xuất kinh doanh: Khi cho vay hoạt động sản xuất kinh doanh, ngân hàng thêm đảm bảo cho vay và khả năng trả nợ của khách hàng, ngân hàng có thể căn cứ vào phương án kinh doanh, vào bảng báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh... để quyết định cho vay hay không, để giảm rủi ro cho các khoản vay. Để với cho vay tiêu dùng, khi thêm đảm bảo khả năng trả nợ của khách hàng, ngân hàng chỉ có thể căn cứ nguồn thu nhập trong tương lai của khách hàng. Bởi kỳ bất trả hay sẽ xảy ra để với khách hàng như ốm đau bệnh tật, công việc không ổn định... cũng đều làm ảnh hưởng đến khả năng thu hồi nợ của ngân hàng. Hơn nữa, những thông tin về khách hàng là những thông tin cá

nhân thủ công hay được giữ kín cho việc thẩm định của ngân hàng là rất khó khăn. Do vậy, cho vay tiêu dùng thủ công có rủi ro hơn trong khoản vay khác của ngân hàng thủ công mới.

+ Nhạy cảm và phụ thuộc vào chu kỳ của kinh tế: Hoạt động cho vay tiêu dùng chịu ảnh hưởng rất lớn từ tình trạng sức khỏe của nền kinh tế. Khi nền kinh tế ổn định và phát triển, thu nhập người dân ổn định và cao hơn, thì nhu cầu về tiêu dùng của người dân tăng lên. Và ngược lại, kinh tế suy thoái thu nhập của các cá nhân và gia đình sẽ giảm đi, mọi người sẽ e dè trong việc chi tiêu hơn. Do đó hoạt động cho vay tiêu dùng của ngân hàng vì thế mà kém phát triển hơn. Vì vậy, có thể nói tình hình phát triển kinh tế là một trong những yếu tố thúc đẩy phát triển cho vay tiêu dùng.

+ Chi phí cho vay tiêu dùng cao: Chi phí cho vay tiêu dùng khá cao trong danh mục cho vay của ngân hàng. Do quy mô mỗi món vay thủ công nhỏ, thời gian vay thủ công ngắn, rủi ro cao, các thông tin về cá nhân thủ công không đầy đủ và thiếu chính xác nên ngân hàng phải mất nhiều chi phí và thời gian trong khâu tiếp nhận hồ sơ, thẩm định khách hàng. Hơn nữa, các khoản cho vay tiêu dùng thủ công có số lượng lớn, do đó ngân hàng phải mất thêm chi phí để quản lý các khoản vay, theo dõi và kiểm tra khách hàng thủ công xuyên... những điều này khiến cho việc thẩm định mất khoản cho vay tiêu dùng của ngân hàng đối với khách hàng thủ công có chi phí lớn.

+ Cho vay tiêu dùng có khả năng sinh lợi cao: Cho vay tiêu dùng là một trong những khoản mục tín dụng mang lại mức lợi nhuận cao nhất trong danh mục cho vay của ngân hàng. Các khoản cho vay tiêu dùng thủ công được định giá rất cao vì việc định giá này dựa trên cơ sở chi phí cho vay tiêu dùng lớn và mức độ rủi ro cao. Khi người tiêu dùng đến vay tiền của ngân hàng, họ thường quan tâm tới việc có vay được tiền hay không. Và sẵn sàng chấp nhận mức lãi suất cao để có thể vay được tiền thỏa mãn nhu cầu tiêu dùng. Có thể nói, cho vay tiêu dùng đã đem lại cho ngân hàng nguồn thu nhập cao. Đây là một thị trường rộng lớn, nhu cầu tiềm năng, và sẽ tiếp tục phát triển mạnh trong tương lai.

1.1.5 Các hình thức cho vay tiêu dùng của ngân hàng thương mại

Cho vay tiêu dùng ngày càng đóng vai trò chủ đạo và xem là một trong những mặt tiêu phát triển của các ngân hàng thương mại. Trên cơ sở những đặc điểm riêng có của cho vay tiêu dùng và sự phân biệt hình thức tín dụng ngân hàng nói chung, ngày càng nhiều loại hình sản phẩm cho vay tiêu dùng ra đời với những tên gọi khác nhau. Tóm lại, cho vay tiêu dùng có thể phân loại căn cứ theo một số tiêu thức để trình bày tiếp theo đây:

➤ Căn cứ theo mục đích vay có thể phân chia cho vay tiêu dùng thành 2 loại:

- **Cho vay tiêu dùng cư trú (residential mortgage loan):** là các khoản cho vay nhằm phục vụ nhu cầu xây dựng, mua sắm hoặc cải tạo nhà ở của cá nhân, hộ gia đình.
- **Cho vay tiêu dùng phi cư trú (nonresidential mortgage loan):** là các khoản cho vay phục vụ nhu cầu cải thiện đời sống như mua sắm phương tiện, đồ dùng, du lịch, hành nghề giái trí...

➤ Căn cứ theo phương thức hoàn trả có thể phân chia cho vay tiêu dùng thành 3 loại:

- **Cho vay tiêu dùng trả góp (installment consumer loan):** là hình thức vay mà người đi vay trả nợ gốc hoặc nợ gốc và lãi cho ngân hàng với một số tiền bằng nhau nhất định theo kỳ hạn nợ đều nhau hoặc theo thứ tự thu.

Phương thức này thường áp dụng cho những khoản vay có giá trị lớn hoặc thu nhập định kỳ của người vay không đủ thanh toán hết một lần số nợ vay. Đây là hình thức cho vay chủ yếu của các ngân hàng thương mại, loại hình này giúp khách hàng vay không bị áp lực trả nợ vào cuối kỳ cao.

Đối với loại cho vay tiêu dùng trả góp, tiến trình một số vấn đề cần biết:

- ❖ **Điều kiện thanh toán:** khi xác định các điều kiện liên quan đến việc thanh toán của khách hàng, ngân hàng thương mại chú ý đến một số vấn đề: